

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

Кафедра міжнародного права та права Європейського Союзу

**«Україна на шляху інтеграції до Європейського
Союзу: здобутки, виклики та перспективи»**

Матеріали круглого столу

8 травня 2025 р.

ІРПІНЬ-2025

УДК 341.1

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту права,
протокол 21 від 30 травня 2025 р.*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Чернецька О. В., к. ю. н., доцент, завідувач кафедри міжнародного права та права Європейського Союзу Навчально-наукового інституту права Державного податкового університету;

Лісова К. С., к. і. н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та права Європейського Союзу Навчально-наукового інституту права Державного податкового університету.

Анісімова М. Ф., к. і. н., к. ю. н., доцент, доцент кафедри міжнародного права та права Європейського Союзу Навчально-наукового інституту права Державного податкового університету.

Україна на шляху інтеграції до Європейського Союзу: здобутки, виклики та перспективи: матеріали круглого столу (8 травня 2025 р.). м. Ірпінь: Державний податковий університет, 2025. 139 с.

У збірнику матеріалів стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих та презентованих під час проведення круглого столу кафедрою міжнародного права та права Європейського Союзу Навчально-наукового інституту Державного податкового університету 8 травня 2025 р.

Матеріали публікуються в авторській редакції.

ЗМІСТ

ДЕНИСЮК Світлана Стратегія зовнішньої політики України як основа поглиблення відносин з Європейським Союзом.....	6
ЛІСОВА Катерина, ЧЕРНЕЦЬКА Олена Забезпечення балансу між безпекою та правами людини в умовах війни: дотримання стандартів ЄС в Україні.....	10
ШЕВЧЕНКО Анатолій, ДІДИЧ Тарас Щодо питання євроінтеграції України до Європейського Союзу.....	14
КОНОНЕНКО Валерій Євроінтеграційні процеси в Україні: фінансова політика та податкова конвергенція.....	18
БАК Віра, САНЖАРОВ Валерій Інтеграція vs диференціація: інституційні механізми ЄС в умовах мінливого геополітичного ландшафту та Україні.....	22
ФОКІН Ярослав Правові засади інтеграції України до цифрового єдиного ринку ЄС у контексті гармонізації національного законодавства до Європейського Союзу.....	27
СТАРОСТІЮК Алла, КАМАРАЛІ Світлана Історична місія позитивного права та його вплив на розвиток правової системи України.....	32
БИНЮК Наталія, МІСЯЧЕНКО Анна Роль адаптації законодавства України до стандартів ЄС у забезпеченні верховенства права.....	36
СІРЕНКО Оксана, БОРИСЕНКО Володимир Процес адаптації національного законодавства до права ЄС в умовах збройної агресії.....	39
БИНЮК Наталія, СКРИПЕЦЬ Владислав Реформування системи правосуддя України відповідно до стандартів ЄС: досягнення та виклики.....	42
ГОЛОПАПА Владислав Гармонізація законодавства України та Європейського Союзу: сутність та особливості.....	47
ЖУШМАН Володимир Гуманітарна допомога в умовах збройного конфлікту.....	55
МАЛЬЦЕВ Сергій Імплементация стратегій інформаційного суспільства ЄС у національне законодавство України: основні виклики.....	58

КІЯШКО Дмитро Загальна характеристика положень Директиви Ради ЄС DAC6.....	64
ФЕДОРЕНКО Руслан Кримінальна відповідальність за злочини у сфері земельних відносин: виклики та шляхи удосконалення в контексті європейської інтеграції України.....	68
ВОЛКОШОВЕЦЬ Сергій Кримінальна відповідальність за розбій: аналіз кваліфікуючих ознак у контексті європейських стандартів кримінального права.....	71
МУДРАК Сергій Щодо впровадження позитивного досвіду країн ЄС у питанні забезпечення прав і свобод учасників кримінального провадження	73
НАСІБОВИЧ Олег Зловживання владою або службовими повноваженнями: проблеми криміналізації та запобігання в умовах європейської інтеграції України.....	77
БІЛИК Юрій Імплементация Європейських принципів у сфері розслідування терористичних злочинів: виклики для української правозастосовної практики	80
АЛЕКБЕРОВА Хадіджа Забезпечення незалежності судової влади як конституційна умова реформування судової системи та її адаптації до європейських стандартів.....	83
БАРАНІВСЬКИЙ Денис Свобода слова в Україні як ключовий чинник євроінтеграційного процесу.....	87
БОБИК Юлія Справедливість у правовій державі під час воєнного стані: філософсько-правовий вимір.....	91
ГОНЧАРУК Іван Забезпечення незалежності судової влади як конституційна умова адаптації до європейських стандартів.....	94
ЗІНЧЕНКО Мирослава Адаптація правових норм у сфері прав людини до стандартів Європейського Союзу.....	98
ІВАНІЦЬКИЙ Владислав, ЛУГІНА Наталія Роль правоохоронних органів у реалізації принципу верховенства права в процесі євроінтеграції України.....	100

КОГАДЬКО Владислава Енергетична безпека як складова національної безпеки України: правові аспекти інтеграції до енергетичного простору ЄС.....	103
КРИМЧАНІН Богдан Дія міжнародно-правових механізмів захисту прав людини під час збройної агресії РФ в Україні.....	108
СКРИПЕЦЬ Владислав Роль міжнародних договорів у процесі гармонізації законодавства України з правом Європейського Союзу: сучасні виклики та перспективи.....	113
ПІДГОРОДЕЦЬКИЙ Валентин Забезпечення ефективної імплементації права ЄС у практиці українських органів правопорядку.....	117
ПОБЕРЕЖЕЦЬ Аліна Межі та ризики імплементації права ЄС в законодавство України.....	121
ПРОКОПЧУК Анастасія Правовий статус внутрішньо-переміщених осіб в Україні: сучасні виклики та напрями вдосконалення правового регулювання.....	124
ВЕРБИЦЬКИЙ Андрій Основні теоретичні підходи до адаптації національного законодавства до права Європейського Союзу.....	128
КИСЕЛЬОВА Соломія Участь молоді у процесі євроінтеграції України в ЄС.....	131
ПАШКО Владислава Легітимізація державної влади в Україні через правову ідеологію: від УНР до сучасних викликів інтеграції до ЄС.....	135

2. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV : станом на 15 берез. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text> (дата звернення: 01.05.2025).

3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Угода Україна від 27.06.2014 : станом на 30 листоп. 2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 01.05.2025).

4. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів N 2, 4, 7 та 11 до Конвенції : Закон України від 17.07.1997 № 475/97-ВР : станом на 13 берез. 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-вр#Text> (дата звернення: 01.05.2025).

Валентин ПІДГОРОДЕЦЬКИЙ,
здобувач вищої освіти,
Державний податковий університет
Науковий керівник: **Наталія ЛУГІНА,**
кандидат юридичних наук, доцент,
Державний податковий університет (м. Ірпінь)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРАВА ЄС У ПРАКТИЦІ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ

Відносини України з Європейським Союзом перебувають на етапі інтенсивної трансформації, особливо після набуття статусу кандидата на вступ до ЄС. Центральне місце в цьому процесі займає імплементація законодавства ЄС у вітчизняну правову систему. Особливої ваги набуває ефективність застосування європейського права органами правопорядку України, оскільки саме ці інституції забезпечують дотримання законності та захист прав громадян відповідно до європейських стандартів. Досвід країн Центрально-Східної Європи демонструє, що саме ефективність правоохоронної системи часто стає

вирішальним фактором для успішної інтеграції до європейського правового простору.

Погоджуємось із думкою А. Біласа, який стверджує, що належність України до романо-германської правової сім'ї визначає її тяжіння до континентально-європейської моделі правової системи. Проте сучасна українська модель правоохоронної діяльності, попри активні реформи та євроінтеграційні процеси, зберігає окремі елементи радянської спадщини, що проявляється у ієрархічній структурі, централізованому підході до управління та переважанні імперативних форм і методів у правозастосовній практиці [1, с. 15].

Станом на 2025 рік, українська правоохоронна система стикається з низкою викликів у контексті імплементації права ЄС. Аналіз практики демонструє, що головними перешкодами є недостатня обізнаність працівників органів правопорядку щодо норм європейського права та практики його застосування, відсутність системного підходу до інтеграції європейських стандартів у повсякденну діяльність правоохоронців, а також невідповідність інституційних можливостей вимогам, які встановлюються правом ЄС, особливо в сфері захисту персональних даних, протидії транскордонній злочинності та корупції. Угода про асоціацію між Україною та ЄС встановлює чіткі зобов'язання щодо гармонізації законодавства, однак механізми їх практичної реалізації часто залишаються поза увагою. Гармонізація не може обмежуватись лише формальним прийняттям законодавчих актів, а має супроводжуватись трансформацією практик та процедур, що застосовуються на оперативному рівні.

Правоохоронні органи України знаходяться в особливо складній ситуації, оскільки вони мають одночасно адаптуватися до європейських стандартів та ефективно протидіяти злочинності в умовах безпекових викликів. Досвід європейських країн свідчить, що на цьому шляху вирішальну роль відіграє не лише нормативне забезпечення, але й формування нової правової культури в середовищі правоохоронців, яка базується на повазі до прав людини та верховенстві права.

Для забезпечення ефективної імплементації права ЄС у діяльності правоохоронних органів необхідно запровадити комплексний підхід. Запровадження обов'язкових навчальних курсів з права ЄС для працівників органів правопорядку має фокусуватися на практичних аспектах застосування європейських норм, з особливою увагою до прецедентної практики Суду ЄС та Європейського суду з прав людини. Створення спеціалізованих підрозділів з питань європейської інтеграції в структурі правоохоронних органів з чітким визначенням їх повноважень та відповідальності дозволить забезпечити методичний супровід та експертну підтримку практичної діяльності. Розробка критеріїв оцінки ефективності імплементації європейського права в практичній діяльності органів правопорядку та запровадження системи моніторингу з чіткими індикаторами прогресу дозволить систематично відстежувати досягнуті результати. Принципово важливим є підхід, який розглядає імплементацію не як одноразовий акт, а як безперервний процес, що потребує постійної уваги та коригування відповідно до розвитку права ЄС та практики його застосування.

Консультативна місія Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС) впроваджує комплексний підхід до підтримки української правоохоронної системи. Відповідно до спільної міжвідомчої концепції підтримання стабільності, місія організовує тренінги для керівного складу всіх рівнів та сприяє розробці спеціалізованої програми підготовки офіцерів органів внутрішніх справ для роботи на деокупованих і прилеглих територіях.

Розроблені навчальні програми є багатокомпонентними та включають такі важливі напрямки як розслідування міжнародних злочинів, тактична медицина, психологічна підтримка та стратегічні комунікації. Для забезпечення обміну найкращими практиками організовуються навчальні візити українських правоохоронців до спеціалізованих європейських установ, зокрема до центру Блю Хейвен у Роттердамі (Нідерланди) та Центру передового досвіду для підрозділів поліції стабільності у Віченці (Італія), що дозволяє українським

фахівцям отримати цінні знання та міжнародний досвід у сфері правоохоронної діяльності [2].

Значний потенціал для посилення імплементації права ЄС має розвиток безпосередньої співпраці українських правоохоронних органів з європейськими інституціями. Розширення участі у спільних операціях та навчаннях з Європолем та Євроюстом сприяє практичному засвоєнню європейських стандартів та процедур. Залучення експертів ЄС до процесу трансформації органів правопорядку забезпечує передачу досвіду та експертизи. Взаємний обмін досвідом та кращими практиками дозволяє ефективно адаптувати європейські моделі до українських реалій. Особливу увагу слід звернути на посилення співпраці в межах спільних слідчих груп, що дозволяє українським правоохоронцям безпосередньо інтегруватися в європейські механізми протидії злочинності.

Суттєвим викликом у процесі імплементації права ЄС є забезпечення балансу між національною безпекою та захистом основоположних прав людини. В умовах безпекових загроз правоохоронні органи мають водночас забезпечувати ефективну протидію злочинності та неухильне дотримання стандартів прав людини відповідно до принципів права ЄС. Імплементація європейського права в цій сфері потребує особливо виваженого підходу та розробки чітких процедурних гарантій, які унеможливляють зловживання в правоохоронній діяльності.

Ефективна імплементація права ЄС у практиці українських органів правопорядку вимагає системного підходу, що поєднує нормативні зміни з інституційним розвитком та освітою працівників. Ключовим аспектом успіху є перехід від формальної гармонізації законодавства до реального впровадження європейських стандартів у повсякденну діяльність правоохоронців. Подальший прогрес у цій сфері безпосередньо впливатиме на євроінтеграційні перспективи України та підвищення довіри громадян до системи правопорядку, що зрештою сприятиме зміцненню правової держави та демократичних інституцій в Україні.

Список використаних джерел:

1. Білас А. Правоохоронна діяльність країн ЄС: порівняльно-правове дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Львів, 2016. 24 с.
URL: <https://lpnu.ua/sites/default>.

2. Як ЄС допомагає Україні реформувати поліцію та систему правосуддя – EUAM Ukraine. EUAM Ukraine. URL: <https://www.euam-ukraine.eu/ua/news/opinion/how-the-eu-helps-ukraine-reform-police-and-justice/>

Аліна ПОБЕРЕЖЕЦЬ,
здобувачка першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
Науковий керівник: Ольга КОСІЛОВА,
к. політ. н., доцент, доцент кафедри
теорії та історії держави і права,
Державний податковий університет (м. Ірпінь)

МЕЖІ ТА РИЗИКИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРАВА ЄС В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Імплементация норм ЄС у законодавство України є складним правовим процесом, що передбачає перенесення стандартів та зобов'язань, визначених Угодою про асоціацію з ЄС, до національного права [1, с. 9]. На відміну від держав-членів ЄС, де норми мають пряму дію і верховенство, в Україні ці норми імплементуються через внутрішні акти, що , що породжує низку проблем [1, с. 35]. Дослідники зазначають, що внаслідок імплементаци часто виникають нор-ма-тивні колізії та суперечності між національним законодавством і вимогами європейських директив чи регламентів [1, с. 23]. Також існують проблеми інституційної спроможності, які ускладнюють своєчасне і якісне впровадження європейських стандартів [2, с. 11]. Науковці звертають увагу на ризик втрати нормативного суверенітету, тобто обмеження самостійності національного законодавця, адже Україна добровільно бере зобов'язання адаптуватися до наднаціональних норм [1, с. 18].

Науково-практичне видання

Матеріали подаються в авторській редакції.

Матеріали круглого столу

**«Україна на шляху інтеграції до Європейського Союзу:
здобутки, виклики та перспективи»**

8 травня 2025 р.